

Edukacja Pacjenta

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego Kampus Banacha Centrum Symulacji Medycznych ul. A. Pawińskiego 3a 02-106 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Katarzyna Lewtak katarzyna.lewtak@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Katarzyna Lewtak katarzyna.lewtak@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. med. Katarzyna Lewtak

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I, II i III rok; semestr zimowy, semestr letni	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)		30	1.2
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0.8

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	uzyskanie kompetencji do prowadzenia edukacji zdrowotnej pacjenta w instytucjach publicznych i komercyjnych systemu zdrowotnego.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 29 września 2023 r.)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W2.	pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) oraz uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość i grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta;
D.W3.	zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący);
D.W5.	postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji;

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

D.W6.	pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu;
D.W7.	specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);
D.W10.	psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta (rodzina z chorym dzieckiem, w tym nastoletnim, dorosłym i osobą starszą);
D.W16.	prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta;
D.W19.	podstawy medycyny opartej na dowodach;
E.W38.	zasady zachowań prozdrowotnych, podstawy profilaktyki i wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób cywilizacyjnych oraz zasady badań przesiewowych w tych chorobach;
G.W1.	metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, mierniki i zasady monitorowania stanu zdrowia populacji, systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

D.U1.	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie;
D.U3.	przestrzegać praw pacjenta;
D.U10.	stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitację (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);
D.U11.	dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego;
D.U13.	nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end));
D.U14.	spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych.
E.U1.	zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;
E.U2.	zebrać wywiad z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;
E.U21.	przeprowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb;
E.U25.	przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować;
E.U26.	podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta;
E.U27.	komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności;
E.U28.	identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej;

G.U1.	opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać i przewidywać problemy zdrowotne populacji;
G.U2.	zbierać informacje na temat uwarunkowań i obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i niezakaźnych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 29 września 2023 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	problematykę edukacji prozdrowotnej;
W2	zasady prowadzenia badań naukowych i upowszechniania ich wyników.
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	przeprowadzić diagnostykę najczęstszych chorób, ocenić i opisać stan somatyczny i psychiczny pacjenta;
U2	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy.
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
K2	kierowania się dobrem pacjenta;
K3	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
K4	propagowania zachowań prozdrowotnych;
K5	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
(e-L) seminarium 1 online, asynchronicznie	Czym jest edukacja zdrowotna?	D.W2, D.W16, D.W19, E.W38, D.U1, D.U3, D.U10, D.U11, D.U13, E.U21, E.U25-28
(e-L) seminarium 2 online, asynchronicznie	Metody edukacji zdrowotnej – od porady do akcji społecznej.	D.W7, D.W10, D.W16, D.W19, E.W38, D.U1, D.U3, D.U10, D.U11, D.U13, D.U14, E.U21, E.U25-28
(e-L) seminarium 3 online, asynchronicznie	Dlaczego pacjenci nie słuchają lekarzy? O przestrzeganiu zaleceń terapeutycznych.	D.W2, D.W5, D.W6, D.W7, D.W10, D.W16, D.W19, D.U1, D.U3, D.U10, D.U11, D.U13, D.U14, E.U1, E.U2, E.U25-28
(e-L) seminarium 4 online, asynchronicznie	Współodpowiedzialność w procesie leczniczym. Compliance, adherence, concordance.	D.W5, D.W10, D.U1, D.U3, D.U14, E.U1, E.U2

(e-L) seminarium 5 online, asynchronicznie	Kompetencje zdrowotne (health literacy).	D.W2, D.W5, D.W7, D.W10, G.W1, D.U13, D.U14
(e-L) seminarium 6 online, asynchronicznie	Patient experience – jak uwzględniać na co dzień potrzeby pacjentów?	D.W5, D.W6, D.W7, D.W10, D.W16, D.U1, D.U3, D.U10, D.U11, D.U13, D.U14, G.U1
(e-L) seminarium 7 online, asynchronicznie	Teorie genezy / zmiany zachowań zdrowotnych.	D.W3, E.W38
(e-L) seminarium 8 online, asynchronicznie	Jak skutecznie edukować i motywować pacjentów do zmiany zachowania?	D.W2, D.W3, D.W6, D.W7, D.W10, D.W16, D.W19, E.W38, D.U1, D.U3, D.U10, D.U11, D.U13, D.U14, E.U1, E.U2, E.U21, E.U25-28,
(e-L) seminarium 9 online, asynchronicznie	Przegląd aplikacji mobilnych dla lekarzy i pacjentów.	D.W5, D.W7, D.W19, E.W38, D.U1, D.U3, D.U13, E.U21, E.U25-28,
(e-L) seminarium 10 online, asynchronicznie	Inicjatywy z zakresu edukacji pacjenta w Polsce i na świecie.	D.W3, D.W5, D.W7, D.W10, D.W16, D.W19, E.W38, G.W1, D.U1, D.U3, D.U10, D.U11, D.U13, D.U14, E.U21, E.U25-28

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Barbara Woynarowska. Edukacja zdrowotna. Red. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2017
2. Dorota Cianciara. Zarys współczesnej promocji zdrowia. (red). Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010

Uzupełniająca

1. Aleksandra Łuszczyńska. Zmiana zachowań zdrowotnych. Dlaczego dobre chęci nie wystarczają? GWP 2004
2. Maria Nowina-Konopka. Komunikacja lekarz-pacjent. Teoria i praktyka. Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytet Jagielloński Kraków 2016. <https://media.uj.edu.pl/documents/1384650/134373778/ebook-komunikacja-lekarz-pacjent.pdf/2d9ab121-6595-4fe0-a318-0b778bf6d3d8>

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W2, D.W3, D.W5, D.W6, D.W7, D.W10, D.W16, D.W19, E.W38, G.W1, D.U1, D.U3, D.U10, D.U11, D.U13, D.U14, E.U1, E.U2, E.U21, E.U25, E.U26, E.U27, E.U28, G.U1, G.U2, W1-W2, U1-U2, K1-K5	Zrealizowanie wszystkich modułów szkolenia e-learningowego, poprawne rozwiązanie wszystkich zadań oraz quizów zamieszczonych na platformie e-learningowej. Test końcowy	Próg zaliczeniowy zadań, quizów oraz testu końcowego to 70%.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Informacje dodatkowe:

- Limit uczestników na jedną edycję kursu: 500 osób.
- Liczba dopuszczalnych podejść do zaliczenia: 3 (zgodnie z § 26 ust. 1–2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów).
- Kurs realizowany jest w całości na platformie www.e-learning.wum.edu.pl.

Warunki zaliczenia:

- Wszystkie terminy związane z realizacją fakultetu, w tym terminy przesyłania zadań oraz wykonania obowiązkowych aktywności (zapoznanie się z materiałami edukacyjnymi i rozwiązanie quizów), będą publikowane w sekcji Informacje ogólne na stronie głównej kursu e-learningowego. Student jest zobowiązany do regularnego sprawdzania zamieszczanych komunikatów oraz przestrzegania wyznaczonych terminów.
- Student jest zobowiązany do zapoznania się ze wszystkimi materiałami edukacyjnymi udostępnionymi w modułach kursu na platformie e-learningowej.
- Po ukończeniu każdego modułu student zobowiązany jest do wykonania wszystkich wymaganych quizów oraz zadań. Realizacja tych aktywności i uzyskanie pozytywnej oceny jest warunkiem zaliczenia kursu.
- Wszystkie zadania wymagające oceny nauczyciela muszą zostać przesłane za pośrednictwem platformy e-learningowej.
- Student jest zobowiązany do zrealizowania wszystkich obowiązkowych aktywności przewidzianych w kursie, w tym zapoznania się z materiałami dydaktycznymi, uzyskania pozytywnej oceny ze wszystkich wymaganych quizów oraz pozytywnej oceny ze wszystkich zadań podlegających ocenie nauczyciela.
- Warunkiem przystąpienia do testu końcowego jest wcześniejsze zrealizowanie oraz nadesłanie do oceny wszystkich wymaganych zadań.
- Kurs uznaje się za zaliczony wyłącznie po spełnieniu wszystkich obowiązkowych wymagań (zapoznanie się z materiałami edukacyjnymi, uzyskanie pozytywnej oceny z quizów i zadań) oraz uzyskaniu pozytywnego wyniku z testu końcowego dostępnego na platformie e-learningowej.
- Certyfikat ukończenia kursu będzie dostępny do pobrania po uzyskaniu pozytywnego wyniku z testu końcowego oraz pozytywnej oceny wszystkich wymaganych zadań. Pobranie certyfikatu bez spełnienia wszystkich wymagań kursu, tj. zapoznania się ze wszystkimi materiałami dydaktycznymi, uzyskania pozytywnej oceny ze wszystkich wymaganych quizów oraz wszystkich zadań, nie stanowi potwierdzenia zaliczenia kursu i nie jest podstawą do wpisania zaliczenia do protokołu przedmiotu.

Zasady korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji (ang. Artificial Intelligence; AI)

- W ramach realizacji fakultetu dopuszcza się korzystanie z narzędzi opartych na sztucznej inteligencji (AI) jako wsparcia procesu uczenia się.
- Narzędzia AI mogą być wykorzystywane pomocniczo, m.in. do: wyszukiwania i porządkowania informacji, analizy problemów, generowania katalogu propozycji rozwiązań, wspierania procesu tworzenia i redagowania tekstów, z zachowaniem zasad rzetelności naukowej oraz podejścia Evidence-Based Medicine;

- Wykorzystanie narzędzi AI wymaga przestrzegania zasad uczciwości akademickiej, w szczególności: wskazania wykorzystania narzędzi AI w przygotowanych pracach własnych, zachowania samodzielności w prowadzeniu analiz, interpretacji wyników i formułowaniu wniosków, przestrzegania zasad ochrony danych, poufności informacji oraz praw autorskich;
- Niedopuszczalne jest: przedstawianie treści wygenerowanych przez narzędzia AI jako własnej samodzielnej pracy, bezkrytyczne wykorzystywanie odpowiedzi generowanych przez AI jako źródeł wiedzy naukowej, zastępowanie procesu rozumowania i oceny naukowej wynikami generowanymi przez narzędzia AI.
- Wykorzystanie narzędzi AI powinno wspierać rozwój myślenia analitycznego, krytycznego oraz umiejętności podejmowania decyzji w złożonych sytuacjach, zarówno klinicznych, jak i systemowych, a nie je zastępować.

Ważne:

Informacje o zajęciach przesyłane są wyłącznie na studenckie konta poczty WUM. Zgodnie z zarządzeniem JM Rektora WUM, studenci są zobowiązani do korzystania z adresów mailowych WUM w korespondencji z nauczycielami.

Koło Naukowe:

Przy Zakładzie Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego działa Studenckie Koło Naukowe Higieny i Profilaktyki. Zapraszamy wszystkie osoby zainteresowane działalnością naukową w zakresie medycyny prewencyjnej (granty badawcze, udział w konferencjach naukowych, publikacje w czasopismach z listy MNiSW).

Kontakt: katarzyna.lewtak@wum.edu.pl

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich